

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

УХВАЛЕНО

Вченою радою

Глухівського національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

Глухівського
університету

національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка

Олександр КУРОК

30.04.2025 р.

Протокол №11 від 30. 04. 2025 року

Наказ №139 від 30.04.2025

ПОЛОЖЕННЯ

«Про проведення Всеукраїнського конкурсу наукових робіт
здобувачів вищої освіти

«ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»»

Глухів, 2025

I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

1. Відповідно до Положення про студентські професійні творчі конкурси, турніри, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 27.09.2016 № 1150, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 13.10.2016 за № 1358/29488 та з метою залучення молоді до активної науково-дослідної та творчої діяльності, розширення контактів молодих науковців, проводиться Всеукраїнський конкурс **наукових робіт здобувачів вищої освіти «Освіта для сталого розвитку»** (далі – Конкурс).
2. Конкурс проводиться щороку з метою реалізації Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (30 вересня 2019 року) для підтримки проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року та національних цілей сталого розвитку, адаптованих Україною з урахуванням національної специфіки розвитку, викладених у Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна», а також з метою сприяння реалізації Україною рамкової програми ООН «Освіта для сталого розвитку: на шляху до досягнення ЦСР»
3. Організатором і засновником конкурсу є Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка (далі – Глухівський НПУ ім. О.Довженка).
4. **Мета Конкурсу:** сприяти розвитку потенціалу здобувачів вищої освіти у сфері освіти для сталого розвитку, стимулювати дослідження, що спрямовані на впровадження освітніх стратегій, спрямованих на позитивні зміни у суспільстві, що надихають на трансформацію себе та суспільства через набуття компетентностей (знань, умінь, навичок, досвіду і цінностей), необхідних для досягнення цілей сталого розвитку, а також забезпечують вирішення актуальних глобальних і локальних викликів сучасності та майбутнього.
5. **Завдання Конкурсу:**
 - 1) **популяризація освіти для сталого розвитку** – розширення знань про глобальні та національні цілі сталого розвитку, підвищення обізнаності про їхню роль у освітньому процесі.
 - 2) **виявлення та підтримка талановитих молодих дослідників** – заохочення здобувачів вищої освіти до творчого пошуку, дослідницької діяльності та практичного впровадження їхніх ідей у систему освіти.
 - 3) **залучення провідних вчених**, наукових, науково-педагогічних працівників до активної роботи з обдарованою молоддю;
 - 4) **зміцнення співпраці між закладами освіти, громадськими організаціями та державними інституціями** – створення платформи для обміну досвідом та ідеями між науковцями, викладачами, здобувачами та практиками;
 - 5) **підготовка майбутніх педагогів до впровадження концепції освіти для сталого розвитку у педагогічній професійній діяльності** – розвиток навичок викладання та формування компетентностей, необхідних для навчання нових поколінь у контексті сталого розвитку; сприяння розробці та впровадженню методик, спрямованих на реалізацію стратегії сталого розвитку у професійній діяльності майбутніх педагогів;
 - 6) **розвиток інноваційних освітніх підходів** – заохочення молодих науковців до розробки й реалізації сучасних освітніх стратегій, спрямованих на формування сталих компетентностей у школярів і студентів;
 - 7) **формування дослідницьких компетентностей** – стимулювання наукової діяльності здобувачів вищої педагогічної освіти у сфері освіти для сталого розвитку;
 - 8) **підтримка міждисциплінарних досліджень** – стимулювання наукового пошуку, що поєднує педагогіку, екологію, соціальні науки та економіку задля комплексного розв'язання викликів сталого розвитку;

- 9) **сприяння екологічному вихованню** – розробка освітніх підходів, що формують екологічну культуру та відповідальність у підростаючого покоління.
- 10) **розвиток критичного мислення та проєктної діяльності** – залучення здобувачів вищої освіти до проєктної роботи, орієнтованої на вирішення реальних соціально-екологічних проблем.

6. У Конкурсі можуть брати участь здобувачі вищої освіти віком до 35 років, які навчаються на першому (бакалаврському), другому (магістерському) та третьому (освітньо-науковому) рівнях вищої освіти (далі – здобувачі) в закладах вищої освіти України незалежно від форм власності та підпорядкування, у тому числі іноземці та особи без громадянства, що навчаються в цих закладах, студенти ЗВО інших країн.

Конкурс проводиться серед здобувачів таких спеціальностей:

- A1 (011) Освітні науки
- A2 (012) Дошкільна освіта;
- A3 (013) Початкова освіта;
- A4 (014) Середня освіта (за предметними спеціальностями);
- A5 (015) Професійна освіта (за спеціалізаціями);
- A6 (016) Спеціальна освіта;
- A7 (017) Фізична культура і спорт

7. Контроль за організацією, проведенням та дотриманням вимог цього Положення здійснює Організаційний комітет.
8. Конкурс оголошується наказом ректора Глухівського НПУ ім. О.Довженка, в якому визначаються склад організаційного комітету, склад журі, строки та регламент проведення Конкурсу.
9. Переможців конкурсів визначають в особистій першості.
10. Під час проведення Конкурсу обробка персональних даних здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних».
11. Відносини засновників Конкурсу з його учасниками щодо використання об'єктів авторського або суміжних прав переможців регулюються нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до вимог Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права».

II. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ

1. Для організації та проведення Конкурсу в Глухівському НПУ ім. О.Довженка створюється оргкомітет та журі, персональний склад яких затверджується наказом ректора Глухівському НПУ ім. О.Довженка.

2. Учасники конкурсу повинні **до 16 жовтня 2025 року** заповнити **реєстраційну форму** (додаткова інформація на сайті університету, вкладка «Наука - Конкурси, олімпіади – «Освіта для сталого розвитку» Всеукраїнський конкурс наукових робіт) та надіслати організаційному комітету конкурсні роботи та супровідні документи до них в електронному вигляді.

2. Конкурс проводиться у два етапи:

перший етап (відбірковий) - рецензування робіт. На відбірковому етапі оцінювання робіт, поданих на Конкурс, здійснює журі Конкурсу шляхом рецензування. Результати відбіркового етапу Конкурсу та запрошення до участі у фінальному етапі повідомляються всім учасникам листом на електронну адресу, зазначену під час реєстрації не пізніше **13 листопада 2025 р.** і розміщуються на сайті університету;

другий етап (фінальний) - проведення підсумкової науково-практичної конференції та публічний дистанційний захист робіт (за дистанційними технологіями) у Глухівському НПУ ім. О. Довженка.

3. До складу оргкомітету входять фахівці, вчені та експерти з конкурсного напрямку, наукові, науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти тощо.

3.1. Оргкомітет виконує такі функції:

- проводить організаційну роботу з підготовки та проведення Конкурсу;
- визначає напрями, теми, номінації та строки, розробляє правила (положення) проведення Конкурсу та ознайомлює з ними учасників;
- розробляє критерії оцінювання робіт;
- визначає склад журі та апеляційної комісії, а також, за потреби, вносить зміни до них;
- оргкомітет веде реєстр робіт з метою виключення можливості повторного подання їх на Конкурс.
- затверджує спільно із журі підсумкове рішення про результати проведення Конкурсу;
- складає звіт про проведення Конкурсу.

4. До складу журі входять фахівці, вчені та експерти з конкурсного напрямку, наукові, науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти тощо. Кількість членів журі не повинна перевищувати третини кількості учасників.

4.1. До складу журі Конкурсу можуть входити працівники однієї установи або закладу освіти в кількості не більше 50 % загальної кількості членів журі.

4.2. Журі виконує такі функції:

- проводить оцінювання робіт, поданих на I (відбірковий) етап Конкурсу, шляхом рецензування (додаток 1). Одна робота рецензується двома рецензентами;
- оцінює роботи, виступи учасників на II (фінальному) етапі Конкурсу;
- визначає переможців та рекомендує їх до нагородження, складає відповідні протоколи.

5. Роботи не подаються на рецензування до закладів вищої освіти, в яких навчаються їхні автори.

6. За результатами рецензування формується рейтинговий список наукових творчих робіт (далі – рейтинговий список), який оприлюднюється на офіційному вебсайті Глухівського НПУ ім. О.Довженка.

7. Якщо під час рецензування наукової роботи буде виявлено ознаки академічного плагіату, журі окремо розглядає це питання і своїм рішенням:

- підтверджує факт академічного плагіату та не допускає відповідну роботу до участі в Конкурсі з повідомленням учасника та конкурсної комісії відповідного закладу вищої освіти про цей факт;
- не підтверджує факт академічного плагіату і допускає відповідну роботу до подальшої участі в Конкурсі.

8. Журі на своєму засіданні (за наявності не менше 2/3 його складу) на підставі рецензій приймає рішення щодо визначення наукових робіт, автори яких запрошуються на підсумкову науково-практичну конференцію. Рішення журі приймається більшістю від його затвердженого складу. За рівної кількості голосів членів журі голос голови є вирішальним. Засідання журі фіксується в протоколі (додаток 2).

9. Авторам кращих наукових робіт оргкомітет надсилає запрошення (на електронну пошту автора) для участі у підсумковій науково-практичній онлайн-конференції для наукової доповіді та захисту роботи у вигляді презентації.

10. Документація з проведення Конкурсу зберігається у Глухівському НПУ ім. О.Довженка протягом трьох років.

III ВИМОГИ ДО РОБІТ

1) На Конкурс подаються самостійно підготовлені наукові роботи здобувачів. Наукові роботи повинні бути пошуковими за своїм характером, не мати нагород НАН України та органів державної влади, інших конкурсів.

2) Одна наукова робота може мати не більше двох авторів, за наявності в них спільних з теми наукової роботи матеріалів, та одного наукового керівника. Якщо авторами наукової роботи є студенти з різних закладів вищої освіти, можуть бути два наукові керівники з різних закладів вищої освіти.

3) Наукові роботи оформлюються відповідно до таких вимог:

- шрифт тексту - Times New Roman, міжрядковий інтервал 1,5, кегль 14, аркуш формату А4, поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм;
- наукова робота повинна мати такі структурні елементи: 1) титульну сторінку (на ній зазначаються тільки шифр та назва роботи (шифр роботи — не більше двох слів), спеціальність, за якою подається робота; 2) *анотацію*, в якій зазначено актуальність, мету, завдання, використану методику дослідження та загальну характеристику роботи – не більше 1500 символів і ключові слова – не більше 10; 3) зміст, 4) вступ, 5) основну частину, 6) висновки, 7) список використаних джерел та 8) додатки (за потреби).
- у роботі обов'язково мають бути посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей, отриманих іншими особами.

Більша частина джерел має відображати сучасний стан наукових досліджень. У роботі бажано мати посилання на іншомовні джерела.

Забороняється використання наукових праць країни-окупанта: цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані російською мовою в будь-якій країні, а також джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та білорусі.

Бібліографічний опис списку використаних джерел оформлюється з урахуванням розробленого у 2015 році Національного стандарту України **ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»**.

У додатках містяться допоміжні або додаткові матеріали, необхідні для повноти сприйняття наукової роботи, кращого розуміння отриманих результатів: проміжні математичні доведення, формули та розрахунки, додаткові таблиці, графіки, рисунки, ілюстрації тощо.

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки. Заголовки структурних частин друкуються великими літерами симетрично до набору: «АНОТАЦІЯ», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ». Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Заголовки пунктів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в підбір до тексту.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подається арабськими цифрами без знаку «№».

Загальний обсяг роботи не повинен перевищувати 30 сторінок без урахування додатків та переліку використаних джерел.

Титульний аркуш є першою сторінкою, що заповнюється за зразком, наведеним у додатку 3.

4) В електронному вигляді на e-mail: dfpfmo@gnpu.edu.ua з темою «Конкурс "Освіта для сталого розвитку"» окремими файлами надсилаються:

- **конкурсна робота** під шифром (в текстовому редакторі MS Word (можливі розширення rtf, doc, docx);
- **відомості про автора(-ів) та наукового керівника** (додаток 4);
- **матеріали, що підтверджують впровадження результатів дослідження** (документальне підтвердження впровадження результатів роботи: за наявності копії патентів, довідки (акти) про впровадження результатів) (окремим файлом, можливі розширення pdf, rtf, doc, docx);
- **матеріали, що підтверджують апробацію результатів дослідження** (копії опублікованих робіт – статей, матеріалів конференцій, що відповідають тематиці конкурсної роботи) за наявності (окремим файлом, можливі розширення pdf, rtf, doc, docx);
- **довідка про рівень унікальності тексту роботи** з зазначенням програмного продукту, з використанням якого проводилася перевірка унікальності тексту (окремим файлом, можливі розширення pdf, rtf, doc, docx); довідка

завіряється Головою журі I туру Конкурсу студентських наукових робіт закладу вищої освіти, який рекомендував таку роботу на Конкурс. Наукові роботи, рівень унікальності тексту яких складає менше ніж 70 %, до конкурсу не допускаються.

5) Роботи виконуються українською мовою.

IV. ОЦІНКА КОНКУРСНИХ РОБІТ

Критерії оцінки робіт:

- актуальність;
- спрямованість на досягнення цілей сталого розвитку;
- новизна та оригінальність ідей;
- використані методи дослідження;
- теоретичні наукові результати;
- практична спрямованість результатів;
- рівень використання наукової літератури та інших джерел інформації;
- ступінь самостійності роботи;
- якість оформлення;
- публікації автора (авторів).

Під час оцінювання презентації та захисту робіт ураховуються:

- володіння матеріалом;
- чіткість, логічність та аргументованість викладення матеріалу;
- здатність вести діалог та відповідати на поставлені запитання.

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ КОНКУРСУ ТА НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ

Зміст творчих робіт має відображати власну позицію автора з викладом своїх думок, ідей, поглядів на проблему. Робота повинна мати науковий характер і орієнтуватися на інноваційні аспекти сучасної освіти та забезпечувати реалізацію цілей сталого розвитку.

Оргкомітет та журі буде оцінювати інтелектуальний внесок автора, його авторські ідеї, спосіб розв'язання проблеми і процес мислення.

Важливо, щоб автор мав власну думку і погляд на питання і проблеми, які вже відомі. Результати I етапу (відбіркового) Конкурсу оприлюднюються на офіційному сайті Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка до **13 листопада 2025 р.**

II етап (фінальний) відбудеться **27-28 листопада 2025 р.** у вигляді публічного дистанційного захисту робіт у формі підсумкової науково-практичної конференції (за дистанційними технологіями) у Глухівському НПУ ім. О. Довженка.

За результатами проведення підсумкової науково-практичної конференції журі Конкурсу приймає рішення про визначення переможців Конкурсу, загальна кількість яких не може перевищувати 50 % від загальної кількості авторів наукових робіт, та нагородження їх дипломами: I ступеня – до 20 %, II ступеня – до 30 %, III ступеня – до 50 %.

Результати Конкурсу та роботи переможців оприлюднюються на вебсайті Глухівського НПУ ім. О.Довженка (вкладка «Наука – Конкурси, олімпіади – «Освіта для сталого розвитку» Всеукраїнський конкурс наукових робіт».

Автор наукової роботи, який не брав участі у підсумковій науково-практичній конференції Конкурсу, не може бути переможцем і нагороджується грамотою учасника за підготовку наукової роботи.

Наукові керівники конкурсних робіт, нагороджених дипломами I-III ступенів, відзначаються подяками голови (заступника голови) організаційного комітету.

Організаційний комітет та журі для заохочення здобувачів можуть видавати їм сертифікати учасників Конкурсу та відзнаки в окремих номінаціях.

і присутня при підбитті підсумків.

3. Членами апеляційної комісії призначаються представники Глухівського НПУ ім. О.Довженка, інших закладів вищої освіти та установ (за згодою). Кількість представників Глухівського НПУ ім. О.Довженка в апеляційній комісії не повинна перевищувати 1/3 її складу.

4. Учасники Конкурсу можуть протягом п'яти календарних днів після оприлюднення рейтингового списку подати заяву в письмовій формі апеляційній комісії щодо необ'єктивної оцінки їхньої роботи. В заяві учасник зазначає причину апеляції.

5. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів з дня надходження заяви ухвалює рішення, що фіксується в протоколі засідання апеляційної комісії Конкурсу (додаток 5) та надає його заявнику.

6. Забороняється втручання наукових керівників, батьків учасників та інших осіб у процедуру проведення Конкурсу та розгляду апеляцій.

Рішення апеляційної комісії враховується журі під час підбиття остаточних підсумків Конкурсу.

VII. ФІНАНСУВАННЯ КОНКУРСУ

1. Витрати на пересилання робіт до Глухівського НПУ ім. О.Довженка здійснюються за рахунок закладів вищої освіти.

2. Матеріально-технічне забезпечення Конкурсу, витрати на рецензування робіт та проведення підсумкової науково-практичної конференції здійснюються за рахунок Глухівського НПУ ім. О.Довженка та інших джерел, не заборонених законодавством України.

РОЗРОБЛЕНО:

Декан
факультету природничої і фізико-математичної освіти

 Інна КОРЕНЕВА

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

Григорій ЛУЦЕНКО

Додаток 1

до Положення про
Всеукраїнський конкурс
наукових робіт здобувачів
вищої освіти «Освіта для
сталого розвитку»

РЕЦЕНЗІЯ

на наукову роботу _____(шифр)_____, представлену на Всеукраїнський
конкурс наукових робіт здобувачів вищої освіти «Освіта для сталого розвитку»

№ з/п	Характеристики та критерії оцінки рукопису наукової роботи ¹	Рейтингова оцінка. Максимальна кількість балів (за 100-бальною шкалою)	Бали
1	Актуальність проблеми	10	
2	Новизна та оригінальність ідей	15	
3	Спрямованість на досягнення цілей сталого розвитку	20	
4	Використані методи дослідження	15	
5	Теоретичні наукові результати	10	
6	Практична направленість результатів (документальне підтвердження впровадження результатів роботи)	20	
7	Рівень використання наукової літератури та інших джерел інформації	5	
8	Ступінь самостійності роботи	10	
9	Якість оформлення	5	
10	Наукові публікації	10	
11	Недоліки роботи (пояснення зниження максимальних балів у пунктах 1-10):		
11.1			
11.2			
11.3			
....			
Сума балів			

Загальний висновок _____

(рекомендується, не рекомендується для захисту на науково-практичній конференції)

Рецензент _____

(підпис)

(П.І.Б., місце роботи, посада, науковий ступінь)

20 _____ року

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ
галузевої конкурсної комісії Всеукраїнського конкурсу наукових робіт
здобувачів вищої освіти «Освіта для сталого розвитку»
проведеного в Глухівському національному педагогічному університеті
імені Олександра Довженка,

від _____ 20 __ року

Галузева конкурсна комісія забезпечила рецензування _____ студентських наукових робіт, що надійшли з _____ закладів вищої освіти.

На підсумковій науково-практичній конференції виступило _____ студентів з _____ закладів вищої освіти.

На підставі рецензій та оцінки наукових доповідей учасників науково-практичної конференції журі конкурсу вирішило визнати переможцями Конкурсу та нагородити:

Диплом I ступеня, II ступеня, III ступеня (потрібне зазначити)	Прізвище, ім'я, по батькові студента (повністю)	Прізвище, ім'я, по батькові (повністю), посада наукового керівника	Найменування вищого навчального закладу (повністю)
1	2	3	4

Голова журі _____

(підпис)

(місце роботи, посада, прізвище та ініціали)

Члени журі: _____

(підпис)

(місце роботи, посада, прізвище та ініціали)

(підпис)

(місце роботи, посада, прізвище та ініціали)

Додаток 3
до Положення про
Всеукраїнський конкурс
наукових робіт здобувачів
вищої освіти «Освіта для
сталого розвитку»

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ КОНКСНОЇ РОБОТИ

Шифр роботи: **«ЯКІСТЬ ОСВІТИ»**

Назва роботи: **«ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ВИЩОЇ
ОСВІТИ У ВОЄННИЙ ЧАС»**

Спеціальність: А2 Дошкільна освіта

Додаток 4
до Положення про
Всеукраїнський конкурс
наукових робіт
здобувачів вищої освіти
«Освіта для сталого
розвитку»

ВІДОМОСТІ
про автора (авторів) та наукового керівника наукової роботи

« _____ »
(шифр)

Автор

Науковий керівник

1. Прізвище _____
2. Ім'я (повністю) _____
3. По батькові (повністю) _____
4. Повне найменування та місцезнаходження
вищого навчального закладу, у якому
навчається автор

1. Прізвище _____
2. Ім'я (повністю) _____
3. По батькові (повністю) _____
4. Місце роботи, телефон, e-mail

5. Факультет (інститут) _____
6. Курс (рік навчання) _____
7. Результати роботи опубліковано

5. Посада _____
6. Науковий ступінь _____
7. Вчене звання _____

(рік, місце, назва видання)

8. Результати роботи впроваджено

(рік, місце, форма впровадження)

9. Телефон, e-mail _____

Науковий керівник

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Автор роботи

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Рішенням конкурсної комісії _____

(найменування вищого навчального закладу)

Студент(ка) _____ рекомендується для
(прізвище, ініціали)

участі у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт здобувачів вищої освіти
«Освіта для сталого розвитку» _____

зі спеціальності _____

(назва галузі знань, спеціальності, спеціалізації)

Голова конкурсної комісії _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

_____ 20 __ року

Додаток 5

до Положення про
Всеукраїнський конкурс
наукових робіт здобувачів
вищої освіти «Освіта для
сталого розвитку»

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ
апеляційної комісії Всеукраїнський конкурс наукових робіт здобувачів
вищої освіти «Освіта для сталого розвитку»

від _____ 20__ року

Апеляційна комісія розглянула студентську наукову роботу
студента(ки)

(прізвище, ім'я, по батькові)

відповідно до його (її) заяви від _____ 20__ та вирішила визнати, що
студент(ка)

(прізвище, ім'я, по батькові)

(рішення апеляційної комісії)

Голова апеляційної комісії _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Члени апеляційної комісії: _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)